

Nemzetpolitikai összefoglaló

2016. 13. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Magyarországi tiltakozás Tőkés kitüntetésének visszavonása miatt

Tiltakozását fejezte ki Potápi Árpád János hétfőn Tőkés László román állami kitüntetésének visszavonása miatt, amely szerinte jól illeszkedik a magyar tisztviselők, képviselők elleni fellépések sorába. A nemzetpolitikai államtitkár az Emberi Méltóság Tanácsának elnökével közösen tartott budapesti sajtótájékoztatóján azt mondta: az elmúlt 25–26 évben senki nem kérdőjelezte meg Tőkés László kiállítását és azt a bátor tettet, amelynek köszönhetően Temesváron elindult a román forradalom és felszámolták az egyik legkegyetlenebb kommunista diktatúrát. „Ha ez nem lett volna, ma nem beszélhetnénk demokratikus Romániáról” – mondta az államtitkár Potápi hozzátette: Klaus Johannis államfő tette, azaz a kitüntetés visszavonása is történelmi tett, de negatív előjellel. Úgy véli, Románia politikai értelemben jelentősen visszalépett, folyamatos a magyar tisztviselők és önkormányzati vezetők meghurcolása, megvádolása, és olyan légkör alakult ki, amiben a magyar szereplők egyre kevésbé tudnak érvényesülni. Kitért a magyar válaszra is, amellyel Tőkés László magyar becsületrendben részesült és megjegyezte: ezt az elismerést rajta kívül eddig csak Tamás Aladárné kapta meg. Lomnici Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke szerint a kitüntetés visszavonása túlmutat Tőkés László személyén, üzenet Magyarországnak és a magyar nemzetnek, egyúttal kísérlet a romániai forradalom relativizálására. „A döntés jogtalan, méltatlan, szégyenteljes, jogilag megkérdőjelezhető és politikailag motivált” – összegzett Lomnici.

Tőkés László 2009-ben kapta meg Traian Băsescu román elnöktől a Románia Csillaga érdemrend lovagi fokozatát az 1989-es forradalom és a romániai rendszerváltás elindításában betöltött történelmi szerepéért. Az elismerés visszavonását Victor Ponta volt kormányfő kezdeményezte 2013-ban, miután Tőkés László európai parlamenti képviselőként felvetette, hogy Magyarország vállaljon védhatalmi szerepet Erdély érdekében. Klaus Johannis elnök március 3-án vonta vissza az állami kitüntetést.

Vállalkozó ifjakat és kezdőket támogatnak

Tizennégy Kárpát-medencei települést keres fel a magyar Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága a 2016 a külhoni fiatal magyar vállalkozók éve elnevezésű program keretében. A kezdeményezők, akik múlt hétfőn Marosvásárhelyen tartottak előadást, az ifjú vállalkozók megsegítését tűzték ki célul. A budapesti kormány szerint az elmúlt esztendő tanulságai azt mutatják, hogy a gazdaságfejlesztés tud a leginkább hozzájárulni a szülőföldön maradáshoz és boldoguláshoz, ezért idén az 1976. január elseje után született külhoni magyar fiatalok kiemelt támogatásával kíván hozzájárulni a nemzetpolitikai célok megvalósításához. Az államtitkárság 3-6 millió forint közötti vissza nem térítendő ösztöndíj megpályázását teszi lehetővé. „Idén segítséget kívánunk nyújtani a külhoni magyar fiatal vállalkozóknak, valamint a külhoni magyar oktatási intézmények fiataljainak vállalkozói készségeik fejlesztésében, vállalkozási ötleteik megvalósításában. Igyekszünk mindenben segíteni, hogy egy most induló fiatal vállalkozónak sikeres legyen

az üzlete, vagy egy már aktív cégvezető fel tudja futtatni az üzletét. Reményeink szerint olyan vállalkozások fognak születni a Kárpát-medencében, amelyek munkahelyet teremtenek, hozzájárulnak a fiatalok szülőföldön maradásához és boldogulásához, aktivizálásához, a külföldi magyar közösségek gyarapodásához. Mint ahogy azt is reméljük, hogy ha annyira sikeres lett a vállalkozás, az illető személy magyar munkaerőt fog alkalmazni” – mondta el a Krónikának Hajnal Virág programfelelős. A kérdésre, hogy a támogatottaknak vállalniuk kell-e, hogy majd szülőföldjükön kamatoztatják a Nemzetpolitikai Államtitkárságon keresztül szerzett szakmai tudásukat, illetve üzleti gyarapodásukat, az intézmény stratégiai főreferense határozott igennel válaszolt. Azt is hozzátette, hogy a támogatás megpályázása a magyar állampolgársághoz is kötött. Az előadáson elhangzott, hogy a program keretében a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága össze kívánja gyűjteni a Kárpát-medencei magyar fiatal vállalkozókat, segítséget szándékozik nyújtani a vállalkozási ötlettel rendelkező ifjaknak cégük elindításához, amelyhez biztosítja a szakmai tanácsadást, képzést, hálózatépítő eseményeket, mentorálást. Az illetékesek külön hangsúlyt próbálnak fektetni az agráriumban vállalkozni kívánók támogatására is.

Börtönnel sújtanak Románia becsmérést

Börtönbüntetéssel sújtanak bukaresti törvényhozók Románia, valamint a román nemzet becsmérést. Törvénytervezetükben a honatyák egyértelműen utalnak erdélyi magyarok megnyilvánulásaira. A kezdeményezés alapján csak szabadságvesztés terhe mellett lehetne kijelenteni többek között, hogy december 1-je nem ünnep valaki számára. A jogszabálytervezet arra hivatkozva nyilvánítaná ismét büntetőjogi kategóriává az ország és a román nemzet becsmérést, hogy a törvényalkotók szerint az utóbbi időben elszaporodtak az olyan esetek, amikor „más nemzetiségű polgárok” gyásznappal neveztek december elsejét vagy amikor román történelmi személyiségeket jelképesen felakasztottak. A nemzetbecsmérlés fogalmát a Szociáldemokrata Párt (PSD), a Călin Popescu Țăriceanu szenátusi elnök vezette Liberálisok és Demokraták Szövetsége (ALDE), valamint a Románia Haladásáért Országos Szövetség (UNPR) törvényhozói terjesztették a szenátus elé, ugyanakkor aláírta a javaslatot Traian Dobrinescu, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) képviselője is. Indoklásukban tételesen szerepel, hogy december 1-jén Kézdivásárhelyen gyászlobogók jelentek meg az udvarterés város főterén. „Egyre többen nevezik gyásznappal Románia nemzeti ünnepét, háborús bűnösöket méltatnak, nemzeti hősöknek nevezik azokat, akik a bécsi diktátumot követően erdélyi románokat gyilkoltak, és hazafiaknak nevezik azokat, akik területi elszakadást követelnek. Arról nem beszélve, hogy a román lakosság tisztogatásának vagyunk tanúi az ország szívében. Ezek az irredenta megnyilvánulások nem tartoznak a szabad véleménynyilvánítás kategóriájába, hanem olyan tetteknek minősülnek, amelyek veszélyt jelentenek a nemzetbiztonságra” – szerepel a törvénytervezetben. A hatvankét képviselő által előterjesztett javaslat értelmében hat

hónaptól három évig terjedő börtönbüntetéssel sújtják a Románia és a román nemzet becsmérlésének fogalmát kimerítő megnyilvánulást.

A magyarság megbélyegzésére nem alapozhatnak törvényt – hangoztatta Kovács Péter, az RMDSZ ügyvezető elnöke, arra reagálva, hogy egy törvénytervezet szerint ismét börtönbüntetéssel sújtják Romániában az ország vagy a román nemzet gyalázását. Kovács Péter szerint a tervezet a kilencvenes évek elejére röpíti vissza Romániát. „Elkeserítő és sajnálatos, hogy letűnt rendszerek hangulatát megidézve, egyes román politikusok a választás közeledtével újraszítják a nacionalista gyűlölet lángját, és erre egy olyan székegyföldi esetet használnak fel, amelyet azóta sem tisztáztak a hatóságok” – mondta a politikus, arra utalva, hogy a törvénytervezet indoklásában a tavaly decemberi kézdivásárhelyi „merényletkísérlet” is szerepel. Az RMDSZ ügyvezető elnöke leszögezte: a kollektív bűnösség elve alapján nem lehet egy egész nemzetet terroristának kikiáltani. Hozzátette: elítéli ezt a fajta szélsőségességet, akár magyar, akár román oldalról származik. Úgy vélte: 26 évet húznak át a jogszabály kezdeményezői azzal, hogy „bizonyos más etnikumú”, irredenta állampolgárokkal riogatnak, akik szerintük veszélyeztetik a román nemzet biztonságát.

Aláírták a négypárti koalíciós megállapodást

A Smer-SD, a Szlovák Nemzeti Párt, a Most-Híd és a #Háló elnöke: Robert Fico, Andrej Danko, Bugár Béla és Radoslav Procházka március 22-én aláírták a koalíciós megállapodást. „Csak az erős és stabil kormányok képesek reagálni a terrorizmusra és annak megnyilvánulásaira. Ha azt akarjuk, hogy Szlovákiában továbbra is jól menjenek a dolgok, ahhoz alapvető biztonságra és nyugalomra van szükség” – jelentette ki Robert Fico az aláírást követően. A kormányfő szót a megalakulóban lévő új kormányt ért támadásokról is. „Még meg sem alakult a kormány, s a média, illetve az ellenzéki képviselők tele vannak gyűlölettel, vádaskodásokkal és fenyegetésekkel. Ez olyan eljárás, amit Szlovákiában nem ismerünk. Nem támogatást, hanem tiszteletet kérek, mert azt tesszük, ami a választási eredményekben gyökeredzik. Másféle változat nincs, csak a káosz, a nem demokratikus hivatalnokkormány vagy az értelmetlen előrehozott választások intézménye létezik. Eljárásunk demokratikus és szokványos” – szögezte le. Andrej Danko, az SNS elnöke beismerte: ma teljesült az arról szóló álma, hogy a legrégebbi politikai pártnak ismét sikerült visszakerülni a politikai életbe. „Azt a pártot, amely a korrupció és a durvaság jelképe volt, ismét politikai asztalhoz juttattam. Ahogy megváltozott az SNS, úgy kell megváltozniuk a társadalmunkon belüli viszonyoknak is” - fogalmazott a nemzetiek vezetője. Danko szerint az új kormány a hatalmas kompromisszumok kormánya, és nem lesz könnyű a kormányzás. „Felelősségünk tudatában győztük le saját egónkat, hogy a jövőben a parlamentben ne legyen olyan csoportosulás, amely fegyverekkel oldaná meg a gondokat” – fejtette ki Danko, utalva a szélsőséges Kotleba-

pártra. Bugár Béla, a Most-Híd elnöke azt mondta: most negyedszer ír alá koalíciós megállapodást, de a mostani az, amikor a legnehezebb időszakban van az ország, s pártelnökök az ország legnehezebb időszakában és a legváratlanabb összetételben írják alá a koalíciós szerződést. „Szlovákia változik, és nem vagyok biztos abban, hogy jobb irányba. A választási eredmények közülünk mindenkit nehéz döntés elé állítottak. Szlovákiának stabil és ütőképes kormányra van szüksége. A Most-Híd tudatosítja a kihívásokat. Felelősségteljesen álltunk hozzá annak érdekében, hogy hozzájáruljunk az ország vezetési stílusának a megváltoztatásához” - fogalmazott Bugár.

Pásztor: Számos jó dolog történt Vajdaságban

Számos jó dolog történt Vajdaságban az elmúlt 16 évben, amikor a tartományi kormányt a folytonosság jellemezte, de biztosan voltak olyan dolgok is, melyek bírálókat tárgyalhatnának – mondta Pásztor István tartományi házelnök, a tartományi választások kiírását megelőző napon. „A haladók éles bírálókat a vajdasági demokrata hatalom felé politikai retorikának tekintem” – nyilatkozta Pásztor a Danas napilapnak, mondván, a választások előtti időszak nem megfelelő a helyzet értékelésére. „Az igazi mérce az lesz, hogy a SNS, miután hatalomra kerül a tartományban – amire jó esélye van - mit fog megőrizni abból, ami az elmúlt 16 évben itt kiépült. Úgy gondolom, hogy elég sok minden megőrzésre kerül értékeink közül, de biztosan számos dolgot változtatnak is majd”, mondta Pásztor, majd hozzátette, hisz Vučićnak, mert ezeket a dolgokat „már nem lehet tovább a szőnyeg alá söpörni”. „Ezek világosan megfogalmazott nemzetközi kötelezettségek, melyek ott vannak minden európai bizottsági jelentésben. Elég sokat dolgoztak ezen, többek között a köztársasági kormány által alakított munkacsoportban is” – mondta a tartományi házelnök. A Vajdaság pénzeléséről szóló törvény elfogadásának elmaradása kapcsán felmerülő felelősségről Pásztor azt mondta, szinte minden politikai opció volt olyan helyzetben, hogy ezt a problémát megoldja, ezért a felelősség mindenkié, arról viszont, hogy ki milyen mértékben felelős, már lehetne vitát nyitni, fogalmazott Pásztor, majd hozzátette: „Véleményem szerint ez csupán határozott döntés kérdése, a tervezetet néhány hónap alatt össze lehet állítani.”

Pásztor István, a tartományi képviselőház elnöke múlt kedden írta ki a tartományi választásokat, amelyeket április 24-én tartanak, a helyhatósági és a köztársasági választásokkal együtt. Pásztor szerint a tartományi kampánynak a valós programokra kell összpontosítania, de megkerülhetetlen téma lesz Vajdaság pénzelése, a hatáskörökről szóló törvény összehangolása az Alkotmánybíróság határozatával, és a tartomány alkotmányjogi helyzete.

Vajdaságba látogatott Szili Katalin

Igenek és nemek között a lehetőségek talaján címmel, a külhoni autonómiakoncepciókról tartott előadást múlt hétfőn Újvidéken Szili Katalin, Magyarország miniszterelnöki megbízottja. Az eseményen számos politikai és közéleti személy is részt vett. Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke elmondta, a vajdasági magyarság helyzete a legkielégítőbb azon térségek közül, amelyeken magyar kisebbség él. Azonban továbbra is dolgozni kell a még jobb eredmények elérése érdekében. Pásztor István hangsúlyozta: „Mindig az a feladat, hogy egy bizalmi tőkét építsünk, megértessük magunkat, és hogy egy-egy ötletet vagy elképzelést elvigyünk addig a határpontig, ameddig partnereket tudunk szerezni. Az én számomra erről szól az elmúlt hét-nyolc-tíz év, és azt gondolom, hogy ebben az erőfeszítésben az, amit mi csináltunk, az mindenféleképpen Kárpát-medencei tekintésben is elismerésre érdemes”. A magyarországi Nemzetpolitikai Államtitkarság jelenlegi feladatai közé tartozik áttekinteni a Kárpát-medencében élő magyar közösségek európai keretek között történő autonómia-törekvéseit. Szili Katalin elmondása szerint különböző felmérések azt mutatják, hogy az elmúlt tizenöt év távlatában közel tíz százalékos volt a magyarság létszámának csökkenése. Szili Katalin szerint: „a mi feladatunk, az enyém is konkrétan, Semjén miniszterelnök-helyettes úr felkérésére a miniszterelnök úr megbízásából, hogy a társadalmi, civil és politikai szervezetekkel az egyeztetéseket folytassuk le ez ügyben. Legyen a magyarság közösségeiben egy egyetértés. Hangsúlyoznám, nem mi fogalmazzuk meg Budapestről, hanem maguk a közösségek. Nekünk az a feladatunk, hogy ezt menedzseljük és segítsük elő, hiszen ez a magyar nemzet érdeke.” Szili Katalin a VMSZ Ifjúsági Fórumával való szabadkai találkozásáról is beszélt. Elmondta, fiatalokkal beszélt, akikkel azt vitatta meg, mit is jelent számukra az autonómia. A 2016-os évben egy együttműködés során behatóan szeretné megismerni az ifjúság álláspontját ezzel kapcsolatban – tette hozzá a magyar miniszterelnöki megbízott.

Ukránoknak induló magyar nyelvoktató programot jelentett be Grezsa István kormánybiztos Kárpátalján

Kárpátalja több mint 60 településén ukránok számára meghirdetett, a magyar kormány által támogatott magyar nyelvoktató program indítását jelentette be Beregszászon Grezsa István, a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Kárpátalja fejlesztési feladatainak kormányzati koordinációjáért felelős kormánybiztos. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán tartott sajtótájékoztatóján Grezsa István elmondta: a magyar kormány fő feladatának a kárpátaljai magyar közösség támogatását tekinti, de erejéhez mérten igyekszik segíteni a többségi lakosságot is. Ebből adódóan és a magyar nyelv iránt Kárpátalja ruszin-ukrán lakói körében az utóbbi években megnőtt érdeklődésre való tekintettel a magyar kormány támogatja egy ingyenes magyar nyelvoktató program indítását májustól az ukrainai megye

62 településén élők számára - tette hozzá. A kormánybiztos közölte, a közel 15 millió forint költségű program keretében a jelentkezőknek heti négy alkalommal összesen 120 órában fognak magyar nyelvet oktatni kis csoportokban a Rákóczi-főiskola Felnőttképzési Központjának szervezésében. Jelezte, a magyar kormány ugyancsak támogatja a programban részt vevő tanárok posztgraduális képzését a beregszászi főiskolán, a Károli Gáspár Egyetem oktatóinak közreműködésével, valamint az iskolai oktatáson belül a magyart idegen nyelvként tanuló 500 kárpátaljai diák nyári magyarországi nyelvi táboroztatását. Örvendetesnek nevezte, hogy a kárpátaljai ukrán iskolákban már ezer, a vasárnapi iskolákban pedig ötszáz gyermek tanul magyarul, és megjelent az igény a magyar nyelv tanulása iránt a Kárpátokon túl, Galíciában is. Orosz Ildikó, a Rákóczi-főiskola rektora kifejtette: a magyar nyelvtanfolyamok helyszíneit úgy választották ki, hogy azok távol legyenek a városoktól, amelyekben sok nyelviskolában oktatják a magyar nyelvet telített létszámmal. Elsősorban azokat a településeket részesítették előnyben, ahol falusi turizmussal foglalkoznak, és remény van arra, hogy visszatérnek az ukrainai események miatt két éve elmaradozó magyarországi vendégek, valamint olyan térségeket, amelyekben nagy számban élnek az asszimilálódott magyarok utódai - emlékeztetett. Váradi Natália, a beregszászi főiskola Felnőttképzési Központjának vezetője elmondta, arra számít, hogy sokan fognak jelentkezni a magyar nyelvtanfolyamra, hiszen Rahón két nap alatt ötvenen jelezték részvételi szándékukat. Azt is közölte, hogy a nyelvoktatási kurzus ingyenes lesz, de a résztvevőknek 250 hrivnyával (2800 forint) hozzá kell járulniuk a tananyag fénymásolási költségeihez. A szakember úgy vélte, a magyar nyelv iránti érdeklődés növekedése Kárpátalján annak is köszönhető, hogy magyar nyelvismerettel jobb álláshoz lehet jutni, könnyebb külföldön munkát vállalni vagy akár diplomát szerezni.

